

Soru: Abdestsiz namaz kılmak kişiyi dinden çıkarır mı?

Fetva

Kişinin dinden çıkması ve dine girmesini sağlayan kalpteki imanın/tasdikin yok olmasıyla gerçekleşir.¹ İmanın gitmesiyle kalp küfrün mahalli olur. Buna göre kişinin dinden çıkıp çıkmaması amelle değil kalpteki imanla alakalıdır. Zira amelin mahalli kalp değil, azalardır. Dolayısıyla azalarla yapılan bir amel inşa ya da iptal cihetiyle değil, tezahür ve tecelli cihetiyle imanla alakalıdır. Ancak bazı söz ve ameller kalpte imanın olmadığına delalet ettiğinden bu amellerin küfür olup kişiyi dinden çıkaracağı ulema tarafından fetva ve bazı akide kitaplarında zikredilmiş, elfaz-ı küfür başlığı altında kişinin küfrüne delalet eden sözler tadat edilmiştir. Kişinin İslam'ın bir şiarıyla alay etmesi, bir puta secde etmesi, Kur'an-ı Kerim'i pis bir yere atması gibi fiiller bizatihi küfür olmayıp kişinin kalbinde imanın olmadığına delalet eden fiiller olduğundan kişiyi dinden çıkaracağı söylenmiştir.²

Hanefi mezhebine ait bazı eserlerde kasıtlı olarak abdestsiz namaz kılmanın küfür olduğu ve kişiyi dinden çıkaracağı zikredilmektedir.³ Ancak tercih edilen görüşe göre bu kişi ancak namazı küçümseme niyetiyle bunu yaparsa kafir olur. Bu görüşü tercih eden alimler ilk görüşün abdestsiz namaz kılan herkesle alakalı değil, namazla istihza eden kişiyle ilgili olduğunu belirtmişlerdir.⁴ Buna göre abdestsiz namaz kılmak bizatihi küfür değil, küfre delalet eden bir fiildir. Bunun için de kişinin bu ameli helal görmesi ya da namazı alaya alıp küçümseme niyetiyle bunu yapması gerekir. Buna göre abdestsiz namaz kılan kişi bunu helal görür ya da namazı küçümseme niyetiyle yaparsa kafir olur. Yoksa mutlak manada bir küfür söz konusu değildir. Nitekim el ve ayakları kesik olup yüzünde teyemmüm almasını engelleyen bir yara bulunan kişi abdest de teyemmüm de alamayacağından dolayı namazlarını abdestsiz kılmakla yükümlüdür. Bu hükümden de abdestsiz namaz kılanın mutlak olarak dinden çıkmayacağı anlaşılmaktadır.⁵

Sonuç olarak Hanefi mezhebine göre kişi namazı alaya almak maksadıyla abdestsiz namaz kılsa dinden çıkarken, tembelliğinden ya da cehaletinden bunu yaparsa vebale girer, fakat dinden çıkmaz. Şafii mezhebine göre de hüküm aynıdır.⁶

¹ Ebû Ca'fer Ahmed b. Muhammed b. Selâme el-Ezdî el-Hacri el-Mısrî et-Tahâvî, *el-'Aķîdetü't-Tahâviyye* (Beyrut: Dâru İbn Hazm, 1995), 21.

² bkz. Ebü'l-Hasen Nürüddîn Alî b. Sultân Muhammed el-Kârî el-Herevî, *Mecmu'u Resaili Aliyyu'l-Kari* (İstanbul: Dâru'l-Lübab, 2016), 7/124-141.

³ Hüseyin b. Muhammed b. Hüseyin es-Semenkani, *Hızaneü'l-Müftiin* (Suud-i Arabistan: Melik Halid Üniversitesi, ts.), 364.

⁴ Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkı İbn Âbidîn, *Reddü'l-muhtâr 'ale'd-dürri'l-muhtâr* (Lahor: Mektebetü Raşidiye, ts.), 267-268.

⁵ İbn Âbidîn, *Reddü'l-muhtâr 'ale'd-dürri'l-muhtâr*, 267.

⁶ Ebu Bekr Osman b. Muhammed Şetta ed-Dimyati, *İlanetü't-tâlibîn alâ halli elfazi fethi'l-muîn* (Dâru'l-Fikr, 1997), 4/156.